

מתיקנות הדרך היומית

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדרך היומית של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של הרבי הקדוש מרן ה"בית ישראל" מגור זצוק"ל בנו של הרבי הקדוש ה"אמרי אמת" זצוק"ל (סתלק ב' אדר (תשל"ז)

גאב"ד מטרסדורף הגאון רבי שמואל עהרנפלד זצ"ל סיפר, שפעם היה בארץ ישראל בחודש אלול, ורצה לחזור להר"ל לימים הנוראים, אך היה לו נפירות ברגלו, ולא היה יכול ללכת, והרופאים ציוו עליו להיות מרותק למיטה. בלית ברירה נשאר בארץ ישראל על ראש השנה ויום הכיפורים כשכל הזמן שכב על המיטה, ואפילו בסוכות נשאר בביתו ולא היה יכול להיכנס לסוכה.

ביום הושענא רבה הגיע הרבי הקדוש הבית ישראל מגור זצוק"ל, ומיד שכנס הבית ישראל מגור זצוק"ל, ומיד שכנס אמר לו, "מטרסדורפר רב תרד ממטתך!" ענה לו גאב"ד מטרסדורף, רבי, אני לא יכול, הרופאים אסרו לי אפילו לזוז. אמר לו הרבי עוד פעם, "מטרסדורפר רב תרד ממטתך, איתא ששמיני עצרת "רגל" בפני עצמו". מיד קם גאב"ד מטרסדורף וירד מהמיטה כאילו לא היה, ועוד הספיק לקיים מצות סוכה.

כעין זה סיפר גם הרבי הקדוש רבי יוחנן מטאלנא זצוק"ל, פעם אחת הרופאים הדאיגו אותי שאני צריך לשכב ולא לרדת מהמיטה, ודיברו על בעיות בלב ח"ו. כשבא הרבי הקדוש הבית ישראל לבקרני, תפס את ידי ואמר לי בחוקה: "טאלנר רב, הרופאים אומרים דברים מדאיגים, בשמים יודעים יותר טוב מהם, ושם אומרים שאין לך כלום בלב, יש לכם לב טוב ובריא, ואין מה לדאוג". כמובן ששמעתי בקולו וירדתי מהמיטה ולא שמעתי בקול הרופאים, ומיד חזרתי לבריאות.

*

פעם בשבת קודש אחר התפילה, כשחזר הרבי הבית ישראל לביתו, ניגש לבחור שעמד על ידו ושאל אותו, דיברת באמצע התפילה? שבועיים לא תיכנס לבית! הבחור הצטדק וענה, מישור דיבר אלי ואילו אני לא דיברתי כלום. אמר לו הרבי, אם כן ארבע שבועות לא תיכנס! ומיד ניגש לבחור השני ושאל אותו, דיברת היום באמצע התפילה? שבועיים לא תיכנס לבית! ענה הבחור, אני מתחרט ומבטיח שיותר לא אדבר באמצע התפילה. אמר לו הרבי, אם כן אני ממניח היום לקידושי! כך למד וחינך הרבי תמיד, תירוצים והצטדקויות זה מעשה היצר הרע, ואילו חרטה תשובה וקבלה על העתיד זהו מעשה יצר טוב.

חזרה בתשובה בציון של מרן הרבי הקדוש הנועם אלימלך זצוק"ל

איך זכה מרן הרוגוטשובר לגאונותו ולמדנותו המפליאה

השבוע בדף היומית שלנו (מיר דף כח): מבואר במשנה, שהאיש מדיר את בנו בניזיר. ובגמרא, מאי טעמא, רבי יוחנן אמר, הלכה היא בניזיר. ורבי יוסי ברבי חנינא אמר ריש לקיש, כדי לחנכו במצות. וכתב השיטה מקובצת בשם הרא"ש, דשני הטעמים הולכים ביחד, דכך נאמרה הלכה למשה מסיני, שהאב יכול להדיר את בנו דוקא בניזירות כדי לחנכו במצות, דניזירות סייג לפרישות.

וכתב על זה הרבי הקדוש רבי צדוק הכהן מלובלין (פרי צדיק נשא, יד): שענין הניזירות בעצם הוא דבר פלא למעלה מן השכל והדעת. כי עיקר הניזירות שהוא פרישות מטומאה, ותגלחת, והיציא מן הגפן, עם כל זה גם אם ישמור אדם את עצמו ויסגף עצמו בשלושה דברים הללו, אם לא יקבל על עצמו לשם ניזירות, לא יהיה נקרא קדוש על ידי זה. רק על ידי דיבור אחד שיוציא מפיו "הריני ניזיר", אז נקרא על ידי זה קדוש, כמו שנאמר (במדבר ו, ח) כל ימי נזרו קדוש הוא לה'.

והוא באמת פלא גדול, שעל ידי דיבור אחד נעשה קדוש בעצם. ועוד יש בכח דיבור כזה להתקדש לעולם, באומר הריני ניזיר עולם כניזירות שמשון, וכאומרם ז"ל (סוטה י). שמשון על שמו של הקדוש ברוך הוא נקרא. ועוד נמצא על פי הלכה למשה מסיני דבר יותר עמוק ופלא, שגם האב מדיר את בנו בניזיר, שעל ידי דיבור של האב נעשה בנו קדוש, גם אפילו לא עשה [הבן] בעצמו פעולת הדיבור גם כן. עד כאן לשונו הקדוש.

נספר סיפור נפלא, שרואים מזה שגם על ידי דיבור של הרב נעשה התלמיד קדוש. ומעשה שהיה כך היה, גאון ישראל מרן הרוגוטשובר הלך בילדותו עם אביו רבי פישל רחין לראות את פני מרן הרבי הקדוש הצמח צדק מליובאוויטש. הרבי בירכו בלמדנותו, ואף הורה לו ללמוד מסכת ניזיר.

כשיצאו האב ובנו מחדרו של הרבי, שאל הרוגוטשובר - שהיה אז בן חמש או שש שנים - את אביו, מה השייכות בין הברכה להיות למדן, להוראה ללמוד מסכת ניזיר, הרי "למדנות" פירושה לדעת את כל חלקי התורה ולמה דווקא מסכת ניזיר? האב לא ידע מה להשיב. אך הילד - לאחר דקות ספורות של מוחשה - אמר: כנראה הרבי רוצה שאהיה 'ניזיר' וכדי להיות 'ניזיר' צריכים ללמוד מסכת זו, ורק כך יתקיים בי ברכתו בלמדנות, ואילו ח"ו לא אציית לא אזהה להיות למדן. ואכן מרן הרוגוטשובר לא נתן שישפרו את שערות ראשו כל ימי חייו. ונתקיים בו ברכת הרבי, כידוע לכל, גודל למדנותו ובקיאותו וגאונותו המפליאה של הרוגוטשובר.

ואפשר להביא לזה אסמכתא מהמשך דברי הגמרא (דף כט:), מעשה ברבי חנינא שהדירו אביו בניזיר, והביאו לפני רבן גמליאל, והיה רבן גמליאל בחקו לידע אם הביא שתי שערות אם לא הביא וכו'. אמר לו, רבי, אל תצטער לבחוקי, אם קטן אני אהיה

בשביל אבא - שהדיר אותי בניזיר, אם גדול אני אהיה בשביל עצמי - שאני עצמי נודר להיות ניזיר. עמד רבן גמליאל ונשקו על ראשו, אמר, מובטח אני בזה שמורה הלכה בישראל! אמרו, לא היו ימים מועטים עד שהורה הוראה בישראל. ורואים מזה, שבכח הניזירות שהאב מדיר את בנו, והבן מוסיף ומדיר את עצמו מרצונו, זוכים להורות הוראה בישראל וללמדנות.

נעשה בעל תשובה גמור בזכות שתי קאפיטלאך תהלים

נחזור לדברי הפרי צדיק, "והוא באמת פלא גדול, שעל ידי דיבור אחד נעשה קדוש בעצם, ועוד יש בכח דיבור כזה להתקדש לעולם". הוד כבוד קדושת מרן הרבי מראחמיסטיריווקא שליט"א סיפר סיפור נורא, בלוגאנו שבשווייץ התגורר לפני הרבה שנים יהודי שקראו לו דָּעֶר רֶאָחוּבֶּעֶר - רב - אב"ד ראוהוב זצ"ל. לא עליכם לאחד מבני הקהילה היה בחור שירד מהדהדן, עד כדי כך שכבר לא יכלו לזהות אותו לא ברוחניות ולא בגשמיות.

אותו בחור נהג ברכב, בימים ההם לא היה לכל אחד רכב, ולא היה לכל אחד נהג, זה לא היה מצוי כמו היום. היות שאותו בחור נהג ברכב, ביקש הראחווער רב מהאבא, שיבקש ממנו הבחור שהוא רוצה לנסוע אתו לליזענסק לְהִיִּלְיָעֶר רבי אלימלך, והוא מבטיח לבחור שלא יתערב לו בכל ההתנהגות שלו, הוא לא יעיר לו מילה, הוא יתן לו לעשות מה שהוא רוצה, ולנהוג איך שהוא רוצה. הוא רק מבקש ממנו טובה, פשוט בגלל שיש לו רכב, יקח אותו לשם.

האבא ביקש מהבן, והבן הסכים, הוא לקח אותו מלוגאנו לליזענסק. כשהגיעו לליזענסק, אמר הראחווער רב לאותו בחור, סיכמתי אתך שאני לא מתערב, אני באמת לא מתערב, אך אני רוצה עכשיו לעלות לציון של רבי אלימלך, אויִסְזָאָן גָּאָנְן תְּהִלִּים - להגיד את כל התהלים, אָבְעֶר אֵיין בְּקָשָׁה - בקשה אחת יש לי ממך, אתה כבר איתנו, קום אָרויף זָאָג צְיוֹני קאפיטלאך תְּהִלִּים - תעלה לציון הקדוש תגיד רק שתי קאפיטלאך תהלים, וְאָס האר דיר - מה איכפת לך, בשבילי, לכבודי, כבוד אותי, תגיד שתי קאפיטלאך תהלים, אתה הרי כבר כאן.

הבחור עלה, הוא נכנס פנימה, הוא התחיל להגיד תהלים, והוא כבר לא יכל לצאת משם, הוא נשאר בציון הקדוש, אמר את כל התהלים, והוא נהיה בעל תשובה גמור! והכל מכח דיבור אחד של הראחווער רב, שהציע לו להגיד רק שתי קאפיטלאך תהלים, מכח זה נעשה בעל תשובה ונתקדש לעולם, בזכות הציון הקדוש של הרבי הקדוש רבי אלימלך מליזענסק ז"ע.

(מתוך הפתיחה לשיעור - נדרים דף עה, י"ח טבת תשפ"ג)

נעשה
בעל
תשובה
ונתקדש
לעולם

בצילם של גדולי ישראל שליט"א

ראש הישיבה מרן רבי ברוך מרדכי אזרחי שליט"א

דודי ירד לגנו לערוגות הבושים לרעות בגנים וללקוט שושנים (שיר השירים ו, ב), ספר תורה מהודר שרוי בצער, ראש הישיבה של ראשי הישיבות, גאון ישראל שיגע בתורה הקדושה יומם ולילה, ספריו "ברכת מרדכי" בכל התורה כולה נלמדים בעיון, שמו הולך לפניו בכל העולם כולו, חבר מועצת גדולי התורה, ראש ישיבת עטרת ישראל, גדול מרבין שמו, הגאון הגדול מרן רבי ברוך מרדכי אזרחי שליט"א, שרוי בצער נורא על פטירתו של הרבנית הצדקנית, אמה של מלכות, אשת חבר כחבר, שנחטפה מכלל ישראל, נחטפה ממשפחתה, ונחטפה מרבינו שליט"א יבדל לחיים טובים וארוכים.

רבינו מרן הראש ישיבה מקונן בכבי בהלויה, דודי ירד לגנו, לקח את השושנה היפה ביותר. כשמרן בכה בהלויה בכי שאין דומה לו, כלל ישראל די בכל אתר ואתר בכו איתו, כל מי שמע את ההספד של רבינו, התעורר בתורה ובתשובה ובהתקרבות לבורא עולם.

הגמרא במסכת ראש השנה (יח): ללמדך ששקולה מיתתם של צדיקים כשריפת בית אלקינו. זה לא רק שריפה בבית הגדול ברח' קאסטו בירושלים, זה לא רק שריפה במשפחת אזרחי, זה לא רק שריפה לתלמידים של ישיבת עטרת ישראל, דאס איז אַ שְׂרִיפָה אִין כָּלל יִשְׂרָאֵל - זה שריפה נוראה לכלל ישראל.

בדרך חזור הביתה מניחום אבלים אצל רבינו ראש הישיבה, חשבתי בדרש ואולי זה גם קרוב לפשט, הפסוק בקהלת (ז, ב) טוב ללכת אל בית אבל מלכת אל בית משתה, מורי ורבותי, כידוע אין טוב אלא תורה, איך קשור התורה הקדושה לבית אבל? התשובה היא, כשבאים לנחם את גדול הדור, מקבלים מושגים באהבת התורה, בחשקת התורה, ביגיעת התורה, הניחום אבלים עצמו הוא שטיק תורה.

די להציץ בארון הספרים של רבינו, די לראות את הסימניות בכל הש"ס, בכל הרמב"ם, ולהפנים את מה שכתוב במדרש נחומא פרשת בשלח (כה) "אי אפשר לישראל לחיות אלא אם כן מתעסקין בדברי תורה". מה נותן חמצן לרבינו הראש ישיבה, רק תורה, תורה ותורה.

במקום שראש הישיבה יסתגר בד' אמותיו עם העט הידוע והדפים הגדולים, ולכתוב חידושי תורה בכל התורה כולה, הוא מחטט רגליו בכל העולם כולו, להרבות תורה בכלל ישראל. ומה אתם חושבים שראש הישיבה עושה בדרכים, וְקָנָה לך חבר (פרקי אבות פ"א מ"ו), הַקָּנָה - העט ממלא דפים של חידושי תורה.

מורי ורבותי, כל מה שאתם נהנים כל שבוע מגליון "מתיקות הדף היומי", זה בזכות רבינו שליט"א. רבינו היה בבני ברק לפני כמה שנים, המשפחה הקרובה שלי אירגנו לי סיום הש"ס, מרגע לרגע בהתראה של יום אחד, ורבינו שליט"א למרות שמעולם לא ראה אותי, מעולם לא שמע אותי, ולמרות שהיה בחולשה נוראית, הגיע לכַד בסיים הש"ס בבני ברק. וואו זעקת מען אין די וועלט אַזאַ אַהבַת התורה - איפוא רואים בעולם כזה אהבת התורה.

הגמרא בראש השנה (כג), אמר רבי יוחנן כל הלומד תורה ואינו מלמדה, דומה להדס במדבר. מידה טובה מרובה חמש מאות פעמים, הריח הנדיר של ההדסים של ראש הישיבה, מריח ופורח בכל העולם כולו.

רבינו בניחום אבלים מדבר בכאב ובצער נורא, על וְשֵׁם אִשָּׁה גְדוֹלָה (מלכים ב ד, ח), על האשת חבר שהיחוס שלה לא היה בגלל הסובבים, זי אַלְיִין אִיָּהָר מְהוּת אִיז גְעוֹוֶען אַ חֲשׁוּב'ע אִיִּדְיָנע - היא עצמה במהותה היתה אשה גדולה.

נספר סיפור נורא על הרבנית, שסיפר לי בחביבות אתמול בשבעה, הנכד של ראש הישיבה רבי אריה גלזמן שליט"א. באחד המסעות של רבינו ראש הישיבה בעולם, הרבנית היתה לבד בבית, תחשבו על הקושי, להיות יום אחד בלי רבינו בבית. אמר לה חתנה המרביץ תורה בישיבת עטרת ישראל, רבי ישעיהו הדר גלזמן שליט"א, מתי שהרבנית צריכה, מה שהרבנית צריכה, שתתקשר אלי.

יום אחד החתן הגיע לבקר בבית את השווייטער - החמות. אומרת לו הרבנית, "הלילה הצלתי אותך!" קיבלתי החלטה לא להפריע לך. וכך היא מספרת: נפלתי לא עליכם בלילה מהמיטה לרצפה, לא הצלחתי בשום אופן לקום לבד, אך הצלחתי לזחול עד הטלפון. אמנם רגע לפני שחייגתי אליך, עשיתי עם עצמי חשבון הנפש, שאם אני יתקשר להזעיק אותך באמצע הלילה לעזרה, זה יפריע לך מלמסור שיעור מחר, זה יפריע לך בהרבצת התורה בישיבה. אמרתי לעצמי - אומרת הרבנית הצדקנית, מהרצפה אני כבר לא יכולה ליפול עוד יותר, ולא פחות, הרבנית נשארה על הרצפה עד שהגיע העוזרת בבוקר, כשראתה העוזרת את הרבנית על הרצפה, זעקה מיד לעזרה. איפוא שומעים כזה סיפור בעולם, וְשֵׁם אִשָּׁה גְדוֹלָה.

אחרי מנחה נכנסתי לחדרו של ראש הישיבה ביחידות, וסיפרתי מה חשתי כשבאתי בחול המועד פסח בצילו, כשבאתי עם הספר "מתיקות הדף היומי". הגעתי לבית ברח' קאסטו, הראש ישיבה לא היה בבית, הרבנית בסבר פנים יפות פתחה לי את הדלת, הציעה לי להתכבד, נתנה לי את הטלפון בבית, לברר בעוד כשעה האם ראש הישיבה כבר חזר. האהבת ישראל זעק מנשמתה לכל נברא וצלם, כלשון המשנה באבות (פ"ג מ"ד) הוא היה אומר חביב אדם שנברא בצלם, הוא היה אומר, זהו מה שהרבנית זעקה כל ימי חייה, לִיבְשָׁאָפֶט - חביבות לכל יהודי.

אמרתי לראש ישיבה, לא היה קיים אצל המושג "אונזערע" - משלנו, אז מה הפלא שעשרות שנים היה לתלמידים בחברון, ולתלמידים בעטרת ישראל, בית חם, פינה חמה אצל הרבנית הצדקנית. זה אבידה קשה לעם ישראל בכלל, ולמשפחה בפרט, ואבידה נוראה לרבינו הראש ישיבה שליט"א.

אחרי שסיימתי לנחם אצל ראש הישיבה, ישבתי דקות ממושכות עם בנו חביבו הגאון רבי בן ציון שליט"א, שאפשר להגדיר אותו, "יחיד מומחה" בכיבוד אב ואם, יד ימינו של ראש הישיבה, בנך יחידך אשר אהבת, עם כל החולשה שלו, עם כל העייפות שלו, תתארו לעצמכם מה זה לשבת שבעה כבזה בית, אך כשמגיע לכבוד הבריות, לכבוד תלמידי חכמים, הוא כמעין המתגבר. הוא גם חד בדרא בנושא בעול הישיבה הקדושה.

ביקשו ממני להיכנס לנחם אצל הנשים. איזה צניעות, איזה ענוה, איזה פשטות, הקירות זועקים אהבת ישראל. זכתה הרבנית, זכה הראש ישיבה, למשפחה של מרביצי תורה, לבנים ובנות עוסקים בתורה ובמצוות.

נברך את מרן הראש ישיבה שליט"א, שיזכה מתוך בריאות איתנה להמשיך להפיץ את אור התורה בכל העולם כולו, נחת מכל הצאצאים, נחת מכל התלמידים. רק בורא עולם יכול לנחם את לבו הטהור. הייתם צריכים לראות כשהגיעו נַעֲבָאָךְ ילדים פגועים ממוסד ידוע (אני לא זוכיר את השם), איך ראש הישיבה התייחס לכל יהודי מהם עם לבו הטהור. שנזכה שראש הישיבה ילווה אותנו בקרוב לקבל פני משיח צדקנו, אמן.

גאון ישראל מרן בעל הברכת מרדכי שליט"א מועיין בגליון מתיקות הדף היומי

מקולמוסם של הקוראים

ט' טבת התשפ"ג, ימי בכי אבל הרבנית ע"ה.

כבוד ידיד נפשי ומיודעי, זוע תרשישים, פה מפיק מרגליות, גאון הענווה, הרה"ח רבי אי"ש קובלסקי שליט"א, בעל ה'מתיקות' בגליונותיו ובשיעוריו הרבים, שלום רב.

שמעתי כעת, במסגרת הפתיחה הקבועה והמרוממת לשיעור הדף היומי שלכם בקול הלשון, את ההספד הנרגש שנשאתם על הרבנית הצדקנית, אם המלכות והישיבה, מרת שולמית מחלה אזרחי ע"ה, בת אדמו"ר רבי מאיר הלוי חדש זצוק"ל.

התרגשתי מאד. דברים שיוצאים מן הלב, הקול הרוגש, הדמעות שחונקות - מבהיל!

גם אחרי כל הסיפורים וההספדים שנאמרו [ועוד ייאמרו], יש לכם מקום מיוחד להתגדר בו.

בשולי הדברים אוסיף, על מה שאמרתם לרבינו מרן ראש הישיבה שליט"א בבואכם לניחום אבלים בבית הגדול והפתוח, כבהאי לישנא: אצל הרבנית, לא היה קיים המושג 'אונזערע' [משלנו]...

- ואני הקטן אומר, אולי בנוסח אחר: אצל הרבנית, כולם היו 'אונזערע'!

לאמור: לא רק שכולם קיבלו התייחסות שווה, אלא כל אחד קיבל יחס חם, אוהב ומקרב. ולא מילתא זוטרתא היא.

הערכה ובהוקרה

ברכת טובה ובשורות מרגינות

אלנתן אלוני

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

להרצאות | לשיעורים | להנצחות | לתגובות | לתרומות, ולכל ענין אחר בנוגע לגליון: 054-847-0661